

Політика – пропонується відповідними органами влади курс дій стосовно розв’язання суспільних проблем, задоволення потреб чи використання можливостей, що враховує наслідки та реальний ефект, яким надають перевагу.

Під державною **політикою** розуміються стратегічні напрями діяльності держави в економічній, соціальній, гуманітарній, екологічній, правовій та інших сферах її внутрішнього життя, а також у сфері відносин з іншими державами на певну історичну перспективу.

Рішення Конституційного Суду України № 2 від 2 березня 1999 року, справа № 1-18

Політика – це процес, за допомогою якого уряди трансформують своє політичне бачення у програми та дії задля здійснення бажаних змін у реальному світі.

Професійне прийняття політичних рішень для XXI століття: доповідь групи з питань прийняття стратегічних та політичних рішень, Велика Британія, 1999

Політика (прикладна) – сукупність принципів, цілей та дій, необхідних для їх досягнення, що розробляються та реалізуються органами державної влади з метою досягнення політично визначених пріоритетів та забезпечення розвитку суспільства.

Проект Закону „Про систему планування розвитку Латвії”, 2007

Діюча система державної служби в Україні має певні проблеми, які потребують подальшого вирішення, в тому числі шляхом адаптації цього інституту до стандартів ЄС. Зокрема, це стосується функцій державних службовців щодо їх участі у розробленні та забезпеченні реалізації державної політики.

При цьому має бути передбачено системне оновлення програм професійної підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців для посилення їх спроможності до ефективного аналізу засад державної політики, вироблення пропозицій з її вдосконалення, забезпечення її реалізації.

Концепція адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу, затверджена Указом Президента України від 5 березня 2004 року № 278

З 2005 року коштом Державного бюджету Головдержслужба України ініціювала проектну діяльність зі створення груп аналізу політики у центральних органах влади. Проекти мають на меті сприяння:

- зміцненню інституційної спроможності ЦОБВ до розроблення політики,
- вдосконаленню координації підготовки державної політики,
- посиленню стратегічності та обґрунтованості рішень, якості планування урядової політики в цілому,
- підвищенню рівня професіоналізму державних службовців у виробленні пропозицій щодо політики.

Державні службовці – члени груп аналізу політики підвищують свою кваліфікацію без відриву від роботи, відвідуючи тренінги та заходи з обміну досвідом з українськими та іноземними експертами, розробляючи публічні консультативні документи щодо політики (Зелені та Білі книги) у пріоритетних для органів влади сферах. Ця діяльність, на думку членів груп аналізу політики, є надзвичайно корисною, адже дозволяє систематизувати й поглибити знання, здобути новий досвід, критично оцінити потреби вдосконалення підготовки аналітичних документів та проведення консультацій під час розроблення рішень відповідно до європейських стандартів. Розроблені групами документи щодо політики є необхідним підґрунтям для прийняття стратегічних рішень та успішної їх імплементації. Інформація про діяльність груп аналізу політики розміщена на сайті www.center.gov.ua

АНАЛІЗ ПОЛІТИКИ

ГОЛОВДЕРЖСЛУЖБА
УКРАЇНИ

ЦЕНТР СПРИЯННЯ
ІНСТИТУЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Друк буклету здійснено за фінансової підтримки МЗС Данії в рамках проекту «Технічна підтримка реформ державного сектору України». Відповідальний – Ібрагімова І.М. Типографія „Бізнес Комфорт”. Тираж 1000 екз.

АНАЛІЗ ПОЛІТИКИ – ЦЕ:

- інтелектуальна діяльність у процесі політики, що може здійснюватися на одному, кількох або всіх етапах розроблення та реалізації державної політики;
- одна з ключових функцій державних службовців;
- прикладна аналітична діяльність, зорієнтована на досягнення результату;
- комплекс процедур, що стосуються вироблення рекомендацій органам влади щодо найкращого з-поміж можливих курсу дій заради сприяння суспільному розвитку;
- критичне оцінювання ситуації, проблеми, потреб, можливостей, перспектив, ймовірного впливу та наслідків дій чи бездіяльності із залученням до обговорення зацікавлених сторін, визначення альтернативних варіантів політики та вибір оптимального рішення.

РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

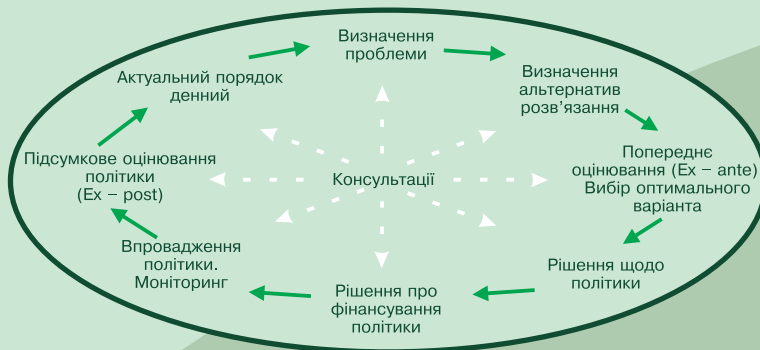
На відміну від політичної діяльності (politics), до якої залучені політики та політичні партії, ключова роль у забезпеченні дієвого процесу формування та реалізації політики (policy) належить державним службовцям. Професійна та незаангажована державна служба, що є ключовим чинником належного врядування, має відповідати не лише за послідовну комплексну імплементацію політики держави у різних сферах, але й за ґрунтовний аналіз політики, проведення публічних та міжвідомчих консультацій на початкових етапах розроблення рішень, обґрунтування оптимального варіанта розв'язання проблем.

АДАПТАЦІЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Процес розроблення та координації політики варто зробити простішим і зрозумілішим, а також прозорішим. Завдання полягає у тому, щоб розробляти та реалізовувати політику та закони галузевими міністерствами за умови консультацій та регулярних контактів із громадянським суспільством, тоді як центр повинен забезпечувати координацію та підтримувати стратегічне лідерство Кабінету Міністрів України.

Оцінювання системи врядування в Україні. SIGMA. 2006

ПРОЦЕС ПОЛІТИКИ

ДЛЯ ЧОГО ПОТРИБЕН АНАЛІЗ ПОЛІТИКИ?

Удосконалення системи врядування в Україні, зміцнення верховенства права потребує створення єдиної системи стратегічного управління процесом формування та послідовної реалізації політики, яка має бути основою діяльності органів влади. Важливим є забезпечення прогнозованості, обґрунтованості та узгодженості дій, відповідності їх пріоритетам розвитку суспільства. Сприяття цьому покликаний аналіз політики у процесі розроблення стратегічних концептуальних документів та оцінювання результатів їх впровадження.

НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ЩОДО АНАЛІЗУ ПОЛІТИКИ

- Регламент Кабінету Міністрів України, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року № 950;
- Закон України „Про державні цільові програми” від 18 березня 2004 року № 1621;
- Закон України „Про основні засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” від 11 вересня 2003 року № 1160 тощо.

ІНСТРУМЕНТИ ПОЛІТИКИ

- нормативне регулювання (визначення стандартів, прав, вимог, обмежень);
- фінансові інструменти (податки, субсидії, пільги тощо);
- інформаційні інструменти (навчання, поширення інформації, публікації та ін.);
- інституційні інструменти (утворення та реорганізація інституцій з метою виконання функцій держави або надання та покращення якості послуг);
- делегування повноважень та функцій.

БАЗОВІ ПРАВИЛА ВИЗНАЧЕННЯ АЛЬТЕРНАТИВ

- розглянути більше ніж один варіант вирішення для кожної проблеми;
- не створювати нереальних альтернатив;
- чітко сформулювати та перевірити на взаємовиключність (або-або).

ТИПОВІ АЛЬТЕРНАТИВИ

- залишити все без змін (не робити нічого нового, політика невтручання);
- покращити існуючу систему;
- розширити існуючу систему за допомогою нових компонентів;
- створити нову систему.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АЛЬТЕРНАТИВ

- результативність (досягнення цілей);
- ефективність (співвідношення витрат та результатів);
- справедливість (врахування перерозподільчого ефекту – непропорційного впливу на різні регіони, верстви та групи населення);
- політична здійсненність (у тому числі суспільна підтримка);
- адміністративна здійсненність (врахування обмежень щодо умов та ресурсів).